

Julseder i min barndom i slutet på 1800-talet

Nedtecknat av Aron Bengtsson 1964

Aron 1965

Vid jul bakades det i regel 3 bak grovt bröd. Annat än grovt bröd förekom inte annat än till jul då det bakades ett bak fint bröd, jämte vetebröd.

Så bryggdes drick och en sugga eller gris slaktades.

Så kom det alltid knallar och sålde julark som far spikade upp med nubbb på väggarna. Hej vad roligt det var att gå och läsa på jularken, om käringkvarnen, den heliga Genoveva, skraddaren och hans 7 döttrar m fl.

På julaftonen hade vi alltid ärtsoppa och ett halvt grishuvud stod på bordet till nyår. På juldagen hade vi kål och på annandagen lutfisk. Sen blev det vardag igen och arbetet började. Vi fick ju kaffe och vetebröd också på juldagarna. Och så spelade vi om nötter.

Före jul var det bråttom att spinna och väva och sticka strumpor, vantar och någon ylletröja. Mor vävde tyg till kläder, s k värken. Det fanns inget att köpa, inga pengar heller förresten. Sen kom skraddare Hellström och sydde.

Efter julspanss linet och vävdes lakansväv till linne och byxor. Vävräcken skulle blekas och vi ungar fick lägga ut den på morgonen och spänna fast den och ta in den på kvällen.

På nyårsafton kokade mor ett stycke rygghugg för då var grishuvudet slut. Vi delade inte grisen i mitten som nuförtiden utan tog ryggen hel. Det blev inga kotletter, istället en hel ryggremsa ca 4 tum brett fläsk och kotletter. Ryggen delades och höggs av i bitar. Detta kallades rygghugg.

Julgran hade vi väl ibland men inte alltid. Det var ont om granar ty patron Lyttkens var så rädd om skogen. Vi sjöng julpsalmer på julafton och far läste i testamentet om Jesu födelse.

Kreaturens fick också extra utfodring på julafton. Om jul arbetades inte, bara djuren fodrades. Mocka gjordes inte förrän tredjedag jul. Då var det fullt med gödsel.